

NÅGOT OM HÖRBY KÖPING OCH DESS UTVECKLING

Hörby är som tätort mycket gammal - hur gammal är det väl ingen som vet exakt. Samhällets över hela landet berömda sommarmarknad har mer än tvåhundra år på nacken, när den första frimarknaden hölls i Hörby, hade byn redan länge varit ett handelscentrum för bygden.

År 1900 blev Hörby köping, och under de nära 60 år, som gått sedan dess har samhället haft sin kraftigaste utveckling. Av det, som en gång var en liten bondby - låt vara av merkantil betydelse redan då - har blivit ett modernt, livaktigt handelscentrum med flera stora industrier.

Hur samhället utvecklats från sekelskiftet framgår kanske bäst av förändringarna i folkmängden. Vid köpingsblivandet var antalet invånare 1.327 personer. Folkmängden steg därefter långsamt till år 1935, då den uppgick till 1.680; ökningen under denna tid var alltså endast omkring personer pr år. Efter en större inkorporering var invånarantalet 1940 uppe i 2.729 personer. Under femårsperioden 1940-1945 uppgick ökningen till 45 d.v.s. endast nio personer pr år. Samhällets befolkningstillväxt skedde därefter i snabbare takt, och för åren 1945 - 1950 redovisas en ökning med 261 personer eller 52 personer pr år. Under tiden fram till 1955 steg invånarantalet med 294 eller 59 pr år. Under 1955 blev ökning 27 för att slutligen under 1956 kunna uppvisa 87 nya invånare, och vid senaste årsskiftet fanns det 3.443 hörbybor eller 2.116 mer än vid köpingens bildande år 1900, folkmängden har således nära tredubblats på 57 år.

Av en sammanställning över befolkningsutvecklingen i Skånes köpingar för tiden 1/1 1950 - 1/1 1957 framgår bl.a. att Hörby är bland dem, som kan uppvisa den största procentuella ökningen. Folkmängden steg under nämnda tid från 2.991 till 3.443, en ökning med 452 eller 15,1 procent. Som jämförelse kan nämnas att den genomsnittliga ökningen för samtliga Skånes köpingar under samma tid uppgick till 6,3 procent.

Även tillväxten av skattekronor ger i klara siffror samhällets snabba utveckling som 1952 uppgick till 88.546 men redan 1956 ökats till 131.426.

300 nya lägenheter sedan 1949

Takten i ett samhälles framåtskridande kan även avspeglas i byggnadsverksamheten. I Hörby har 1949 tillkommit i runt tal 300 nya lägenheter samt flera stora ny- och tillbyggnader för den industriella verksamheten.

Under 1957 beräknas lägst 50 lägenheter bli färdigställda.

Dessutom har under de sista fem åren tillkommit bl.a. A/B Addos

fabrik /omkr. 100 anställda/, tillbyggnader vid Scan och Hörby Bruk samt Autocentralen, ny tvättinrättning, ungdomsgård samt den i dagarna färdigställda kommunala förvaltningsbyggnaden vid Ringsjövägen, det senare ett miljonbygge.

Stor gruppbebyggelse planerad

För framtiden är flera stora byggnadsföretag planerade. Mejeriföreningen ämnar uppföra nytt mejeri, en tillbyggnad av såväl folkskolan som ålderdomshemmet är aktuell och vidare planeras ett par större gruppbebyggelser med egnahemsvillor med tillhoppa 120 lägenheter.

Genom inkorporering av Hörby boställe nästa år erhåller köpingen ytterligare mark, som anses synnerligen lämplig för egnahemsbebyggelse. Man beräknar att där kunna bereda plats för omkring 100 villor. Därjämte erhåller köpingen vid inkorporeringen det i ornitologiska kretsar välkända Lågedammsområdet, som man avser att utnyttja som fritidsområde.

I en icke alltför avlägsen framtid torde det bli nödvändigt att genomföra en viss sanering av bebyggelsen i samhällets centrum för att bereda plats för samhällets fortsatta utveckling på olika områden. En undersökningskommitte har konstaterat att i fem undersökta kvarter i centrum bostäder kan beredas för ytterligare 1.400 personer, om dessa kvarter bebyggas i enlighet med gällande stadsplan .

Industriell mångsidighet

Vid järnvägen förfogar samhället över ett stort och välbeläget industriområde. Den industriella verksamheten är mycket mångsidig och omfattar bl.a. så vitt skilda ting som skottkärror och räkne-maskiner. De viktigaste industrierna är Scan, A/B. Addo, A/B. Thure B. Wiberg /tillverkn. av kappor m.m., A/B. Hörby Bruk /tillverkn. av Ekebykärran/, Byggnads A/B. V. Liljenberg och A/B. Hörby Trämanufaktur. Vidare finns det mejeri, läderfabrik, snickerifabriker bränneri och fyra bilverkstäder.

Hörby har fyra bankinrättningar nämligen Frosta härads sparbank, Skandinaviska Banken, Sveriges Kreditbank och Hörbyortens jordbrukskassa.

I köpingen finns vidare samrealskola med omkring 375 elever, läns-sjukhus, postkontor, häradsskrivarekontor, landsfiskalskontor, folk-tandvårdspoliklinik med tre tandläkare, tre privatpraktiserande tandläkare, provinsialläkare, distriktsveterinär m.m.

Vid vattenverket ligger Frosta härads hembygdsförenings hembygdsstuga i idyllisk inramning. Huset, en ektimrad ryggåsstuga från 1700-talet, har flyttats från Boark i Norra Rörum. Det inrymmer rika samlingar av bruksföremål m.m. från äldre tider, till stor del hopbragta av fru Ellen Fridolin, som förestår det vackra hembygds-museet.